ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 15ης Δεκεμβρίου 1993 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Η Ανωτάτη Αρχή έχει από το άρθρο 58, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ το δικαίωμα να θεσπίζει σύστημα ποσοστώσεων στην παραγωγή χάλυβα.

2. Το σύστημα ποσοστώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, το οποίο θεσπίστηκε με την απόφαση 2794/80/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 31ης Οκτωβρίου 1980 [1], παρατάθηκε για τα έτη 1986 και 1987 με την απόφαση 3485/85/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1985 [2], και, για τους πρώτους έξι μήνες του έτους 1988, με την απόφαση 194/88/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 6ης Ιανουαρίου 1988 [3], η οποία στο άρθρο 11, παράγραφος 3, στοιχείο ε', ορίζει:

«Σε περίπτωση κατά την οποία μια επιχείρηση δεν υπολογίζει να πραγματοποιήσει τις ποσοστώσεις της κατά το αντίστοιχο τρίμηνο, η Επιτροπή δύναται (...) να επιτρέψει στην επιχείρηση να χρησιμοποιήσει προκαταβολικά τις ποσοστώσεις του επόμενου τριμήνου για ποσό ίσο με το 20 %, κατ' ανώτατο όριο, των ποσοστώσεων του τρέχοντος τριμήνου.»

3. Επικαλούμενη το άρθρο αυτό, η Finsider ζήτησε, στις 9 Ιουνίου 1988, να χρησιμοποιήσει προκαταβολικά κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1988 ποσοστώσεις παραγωγής του τρίτου τριμήνου, μέχρι 20 % κατ' ανώτατο όριο.

4. Μολονότι ουδέποτε δόθηκε ρητή απάντηση στην αίτηση αυτή, η παραγωγή της Finsider υπερέβη, κατά τη διάρκεια του δευτέρου τριμήνου του έτους 1988, τις ποσοστώσεις που της είχαν χορηγηθεί.

5. Ερειδομένη επί των άρθρων 58, παράγραφος 4, και 92 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, καθώς και επί του άρθρου 12 της προαναφερθείσας αποφάσεως 194/88 [4], η Επιτροπή, με απόφαση της 21ης Μαρτίου 1990, διαπίστωσε ότι η Finsider είχε υπερβεί, κατά τη

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — Απόφαση περί καθορισμού ενός συστήματος ποσοστώσεων παραγωγής χάλυβος για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβος (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/010, σ. 50).

2 — Απόφαση για παράταση της ισχύος του συστήματος επιτήρησης και ποσοστώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 340, σ. 5). Βλ. ιδίως το άρθρο 18, παράγραφος 2.

3 — Απόφαση που παρατείνει το σύστημα επιτήρησης και ποσοστώσεων παραγωγής ορισμένων προϊόντων για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 25, σ. 1). Βλ. ιδίως το άρθρο 18, παράγραφος 2.

4 — Άρθρο το οποίο χορηγεί στην Επιτροπή το δικαίωμα να επιβάλλει πρόστιμα σε περίπτωση υπερβάσεως των ποσοστώσεων παραγωγής.

διάρκεια του δευτέρου τριμήνου του 1988, τα τμήματα των ποσοστώσεων παραγωγής τα οποία μπορούσαν να διατεθούν στην κοινή αγορά κατά 50 359 τόνους στην κατηγορία Ια και κατά 64 497 τόνους στην κατηγορία Ιβ και της επέβαλε πρόστιμο 2 153 550 ECU.

6. Το Πρωτοδικείο, με απόφαση της 5ης Ιουνίου 1992, απέρριψε την προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής [5].

7. Με δικόγραφο της 28ης Ιουλίου 1992, η Finsider άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, επιδιώκοντας την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής και, επικουρικά, τη μείωση του ύψους του προστίμου. Ζήτησε επίσης να διαταχθεί η προσκόμιση ενός εγγράφου ως αποδεικτικού μέσου [6].

8. Το Πρωτοδικείο απέρριψε το αίτημα περί προσκομίσεως του εγγράφου [7]. Μια τέτοια όμως απόφαση δεν συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων κατά των οποίων, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, μπορεί να ασκηθεί αναίρεση. Συνεπώς, το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο.

9. Προς υποστήριξη της αναιρέσεως η Finsider επικαλείται τέσσερις λόγους.

10. Ο πρώτος βάλλει κατά της στάσεως της Επιτροπής, μετά την υποβολή της αιτήσεως περί προκαταβολικής χρησιμοποιήσεως ποσοστώσεων.

11. Ο δεύτερος στηρίζεται στην έλλειψη νομικής βάσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής, ενόψει της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 1989 στην υπόθεση Hoogovens Groep κ.λπ. κατά Επιτροπής [8], η οποία, ακυρώνοντας τα άρθρα 5 και 17 της αποφάσεως 194/88, εξαφάνισε αναδρομικά τα κριτήρια εκτιμήσεως ενδεχόμενων υπερβάσεων των ποσοστώσεων.

12. Ο τρίτος στηρίζεται στην αρχή της προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας, όπως αυτή απορρέει από το άρθρο 36, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

13. Κατά τον τέταρτο, η απόφαση του Πρωτοδικείου είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη σε σχέση με το αίτημα μειώσεως του προστίμου.

14. Ο πρώτος λόγος (βλ. σκέψεις 67 έως 103 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου) υποδιαιρείται σε τρία σκέλη: (i) η Επιτροπή δεν απάντησε τυπικά και αιτιολογημένα στην αίτηση περί προκαταβολικής χρησιμοποιήσεως ποσοστώσεων, (ii) εάν η προσβαλλομένη απόφαση έπρεπε να εκληφθεί εξ υπαρχής ως σιωπηρή απόρριψη της αιτήσεως περί προκαταβολικής χρησιμοποιήσεως ποσοστώσεων, θα υπήρχε παράβαση του

5 — Υπόθεση T-26/90, Συλλογή 1992, σ. II-1789.
6 — Αναίρεση, σ. 45 της γαλλικής μεταφράσεως.
7 — Σκέψη 103 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
8 — Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 218/87, 223/87, 72/88 και 92/88, Συλλογή 1989, σ. 1711.

άρθρου 11, παράγραφος 3, στοιχείο ε', της αποφάσεως 194/88, (iii) τέλος, λαμβανομένης υπόψη της μέχρι τούδε πρακτικής της Επιτροπής, υπάρχει παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

15. Η σιωπή της Επιτροπής ισοδυναμεί, δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, με σιωπηρή αποδοχή της αιτήσεως περί προκαταβολικής χρησιμοποιήσεως ποσοστώσεων;

16. Με την απόφαση στην υπόθεση Boël κατά Επιτροπής [9], σας δόθηκε η ευκαιρία να αποφανθείτε επί παρομοίου ζητήματος. Εκεί κρίνατε ότι

«(...) το σύστημα περιορισμού της παραγωγής των επιχειρήσεων άνθρακα και χάλυβα δεν επιτρέπει παρά μόνο κατ' εξαίρεση την προσαρμογή των ατομικών ποσοστώσεων που χορηγήθηκαν σε ορισμένες επιχειρήσεις, και προς το σκοπό αυτόν απαιτείται κατ' ανάγκην *θετική απόφαση χορήγησης συμπληρωματικών ποσοστώσεων*. Η σιωπή της Επιτροπής — όσο λυπηρή και αν είναι — δεν μπορεί επομένως παρά να εξομοιωθεί με σιωπηρή απορριπτική απόφαση και όχι με σιωπηρή συναίνεση της τελευταίας» [10].

17. Πιο πρόσφατα, σχετικά με τη ρύθμιση των ποσοστώσεων χάλυβα που θα ίσχυαν για το δεύτερο τρίμηνο του 1983, κρίνατε ότι η αίτηση για τη χορήγηση συμπληρωματικών ετησίων παραγωγών αναφοράς, στην οποία η Επιτροπή δεν απάντησε ρητά, θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι απορρίφθηκε σιωπηρά με την πρώτη απόφαση περί καθορισμού των ποσοστώσεων παραγωγής, η οποία εκδόθηκε μετά την υποβολή αυτής της αιτήσεως και χωρίς να τη λάβει υπόψη της. Και διευκρινίσατε ότι μόνον αυτή η τελευταία ήταν ικανή να βλάψει την προσφεύγουσα [11].

18. Επομένως, προκύπτει, αφενός μεν, ότι η τροποποίηση ποσοστώσεως πρέπει να γίνεται με ρητή απόφαση, αφετέρου δε, ότι η απόφαση που διαπιστώνει υπέρβαση ποσοστώσεων για μια δεδομένη περίοδο και επιβάλλει πρόστιμο στην οικεία χαλυβουργική επιχείρηση μπορεί, ενδεχομένως, να συνεπάγεται σιωπηρή απόρριψη της προηγουμένως υποβληθείσας από την εν λόγω επιχείρηση αιτήσεως αυξήσεως των ποσοστώσεων για την περίοδο αυτή.

19. Ματαίως η αναιρεσείουσα υποστηρίζει [12] ότι το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ περί της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως αποκλείει τις «σιωπηρές» αποφάσεις. Στο σημείο αυτό, αρκεί να μνημονευθεί ότι το άρθρο 35, παράγραφος 3, της ίδιας Συνθήκης αναφέρει ρητά τέτοιες αποφάσεις, το νομικό καθεστώς των οποίων, εξάλλου, ρυθμίζει.

9 — Απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 1984, 76/83 (Συλλογή 1984, σ. 859) η οποία εκδόθηκε υπό το καθεστώς του συστήματος ποσοστώσεων που θεσπίσθηκε με την απόφαση 1831/181/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 24ης Ιουνίου 1981, περί εισαγωγής συστήματος επιτηρήσεως και νέου συστήματος ποσοστώσεων της παραγωγής ορισμένων προϊόντων για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 180, σ. 1).

10 — Σκέψη 11, η υπογράμμιση δική μου.

11 — Σκέψη 21 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 1986, 81/85 και 119/85, Usinor κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 1777).

12 — Σελίδα 13 της γαλλικής μεταφράσεως της αναιρέσεως.

20. Η απόφαση του Πρωτοδικείου, για να καταστήσει σαφές ότι η αιτιολογία της αρνήσεως αυτής είχε δοθεί στη Finsider, αναφέρθηκε, ορθώς, στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως [13], οι οποίες επισημαίνουν, ιδίως, ότι «το σύστημα των ποσοστώσεων είναι τριμηνιαίο και υποχρεωτικό και δεν παρέχει αυτομάτως κανένα δικαίωμα για τη χρησιμοποίηση προκαταβολικά ποσοστώσεων» και ότι, κατά τη διάρκεια συνεδριάσεως η οποία έλαβε χώρα στις 24 Μαΐου 1989 μεταξύ των διαδίκων, υπογραμμίσθηκε ότι η προκαταβολική χρησιμοποίηση των ποσοστώσεων δεν ήταν πλέον δυνατή κατά το τελευταίο τρίμηνο εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων. Η απόφαση του Πρωτοδικείου έλαβε επίσης υπόψη της το πλαίσιο εντός του οποίου εγκρίθηκε η απόφαση [14], ιδίως, την επιστολή της 2ας Αυγούστου 1988, με την οποία η Επιτροπή εξήγησε στη Finsider τους λόγους της αρνήσεώς της να επιτρέψει την προκαταβολική χρησιμοποίηση ποσοστώσεων για το δεύτερο τρίμηνο του 1988 και το τηλετύπημα με το οποίο η Eurofer πληροφόρησε τα μέλη της, στις 6 Απριλίου 1988, ότι δεν εγκρίθηκαν προκαταβολικές χρησιμοποιήσεις ποσοστώσεων του τρίτου τριμήνου κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1988, λαμβανομένου υπόψη ότι το σύστημα των ποσοστώσεων θα έπαυε να ισχύει στις 30 Ιουνίου 1988.

21. Από τα έγγραφα αυτά προκύπτει αναμφιλέκτως ότι η Finsider πληροφορήθηκε τους λόγους της αρνήσεως να χρησιμοποιήσει προκαταβολικώς ποσοστώσεις, κατά τρόπο παρέχοντα τη δυνατότητα στα μεν δικαστήρια να ασκήσουν τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής, στον δε ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση είχε επαρκές έρεισμα ή ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί η νομιμότητά της [15].

22. Ως προς τη φερομένη εσφαλμένη εκ μέρους του Πρωτοδικείου ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 3, στοιχείο ε', της αποφάσεως 194/88, θα παρατηρήσω τα ακόλουθα.

23. Όπως ορθώς διευκρίνισε το Πρωτοδικείο, η οικονομία του άρθρου 11 προϋποθέτει ότι «(...) η γενομένη κατά τη διάρκεια ενός τριμήνου υπέρβαση ποσοστώσεων μπορεί να συμψηφισθεί με τη μη εξάντληση της ποσοστώσεως κατά τη διάρκεια του επομένου τριμήνου» [16]. Συνεπώς, η Finsider δεν μπορούσε να επικαλεσθεί οποιαδήποτε προκαταβολική χρησιμοποίηση ποσοστώσεων μετά τις 30 Ιουνίου 1988 διότι, όπως αναφέρθηκε, από το τρίτο τρίμηνο του ιδίου έτους, έπαυσε να ισχύει το σύστημα των ποσοστώσεων.

24. Η Finsider υποστηρίζει ωστόσο ενώπιόν σας ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις προκειμένου να της εγκριθεί η προκαταβολική χρησιμοποίηση ποσοστώσεων, εφόσον αντισταθμίζεται από πραγματική μείωση των ποσοτήτων που παράγονται ή διατίθενται κατά το τρίμηνο που έπεται εκείνου για το οποίο επετράπη η προκαταβολική χρησιμοποίηση, μολονότι καταργήθηκαν οι ποσοστώσεις [17].

25. Ένα τέτοιο επιχείρημα προκαλεί, κατά τη γνώμη μου, μια απορία. Πώς είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν προκαταβολικά ποσοστώσεις που δεν θα υπάρχουν; Πιο συγκεκριμένα, πώς είναι δυνατό να λαμβά-

13 — Σκέψη 71 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

14 — Σκέψη 72 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

15 — Κατ' αυτήν την έννοια, βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουνίου 1992 στην υπόθεση Consorgan κατά Επιτροπής, C-181/90 (Συλλογή 1992, σ. I-3557, σκέψη 14).

16 — Σκέψη 83 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

17 — Βλ. σ. 17 της γαλλικής μεταφράσεως της αναιρέσεως.

νονται υπόψη ποσοστώσεις σε σχέση με μια περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η αγορά έχει πλήρως ελευθερωθεί και η παραγωγή παύει να υπόκειται στην εξουσία επιτηρήσεως και επιβολής κυρώσεων της Επιτροπής;

26. Η Finsider ισχυρίζεται επίσης ότι η ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 3, στοιχείο ε', από το Πρωτοδικείο θα είχε ως συνέπεια να καταστήσει ανεφάρμοστο το σύστημα των προκαταβολικών χρησιμοποιήσεων για το ήμισυ της διάρκειας ισχύος της αποφάσεως 194/88 [18].

27. Στο σημείο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, ότι η προκαταβολική χρησιμοποίηση δεν συνιστά δικαίωμα που χορηγείται αυτομάτως στις επιχειρήσεις και, αφετέρου, ότι μια ποσόστωση δεν μπορεί να «μεταφερθεί» από ένα τρίμηνο σε άλλο παρά μόνο εάν αυτές οι δύο περίοδοι υπόκεινται στο σύστημα των ποσοστώσεων. Έτσι, η μεταφορά — πράξη αντίστροφη της προκαταβολικής χρησιμοποιήσεως — στο πρώτο τρίμηνο του 1988 ποσοστώσεων του τέταρτου τριμήνου του 1987 ήταν δυνατή μόνο διότι οι ποσοστώσεις υπήρχαν για την περίοδο αυτήν (βλ. άρθρο 11, παράγραφος 3, στοιχείο β', της αποφάσεως 194/88 και άρθρο 18, παράγραφος 2, της προμνησθείσας αποφάσεως 3485/85).

28. Ως προς το τρίτο σκέλος του λόγου αναιρέσεως, η Finsider δεν μπορεί να επικαλεσθεί παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, εφόσον η λήξη του συστήματος των ποσοστώσεων δεν επέτρεπε πλέον την έγκριση προκαταβολικών χρησιμοποιήσεων, διότι η λήξη αυτή ήταν απολύτως προβλέψιμη αν ληφθεί υπόψη η διατύπωση της αποφάσεως 194/88 [19], το δε Πρωτοδικείο έκρινε κυριαρχικώς ότι ουδόλως αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή είχε ακολουθήσει προηγουμένως αντίθετη πρακτική.

29. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί και ως προς τα τρία σκέλη του.

30. Ο δεύτερος λόγος στηρίζεται στην απόφαση Hoogovens της 14ης Ιουνίου 1989, με την οποία το Δικαστήριο ακύρωσε τα άρθρα 5 και 17 της αποφάσεως 194/88 (στο εξής: άρθρο 5 και άρθρο 17). Το πρώτο παρείχε στην Επιτροπή το δικαίωμα να καθορίζει ανά τρίμηνο για κάθε επιχείρηση τις ποσοστώσεις παραγωγής και το τμήμα των ποσοστώσεων αυτών που μπορούσε να διατεθεί στην κοινή αγορά. Το δεύτερο επέτρεπε στις επιχειρήσεις, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να μετατρέπουν, κάθε τρίμηνο, σύμφωνα με τη σχέση 1/0,85 — αποκαλούμενη σχέση I: P — [20], ένα μέρος της διαφοράς μεταξύ των ποσοστώσεων παραγωγής και των ποσοστώσεων παραδόσεως εντός της Κοινότητας σε ποσοστώσεις που μπορούν να διατεθούν εντός της κοινής αγοράς και, συνεπώς, τους επέτρεπε να αυξάνουν τις παραδόσεις τους στην αγορά αυτή.

31. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως (βλ. σκέψεις 42 έως 66 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως) υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.

18 — Υπόμνημα απαντήσεως, σ. 9 της γαλλικής μεταφράσεως.

19 — Βλ. αιτιολογικές σκέψεις, σημείο 1, και άρθρο 18, παράγραφος 2, καθώς και τη σκέψη 97 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

20 — Σχέση μεταξύ ποσοστώσεων παραγωγής και ποσοστώσεων παραδόσεως.

32. Με το πρώτο, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση της 14ης Ιουνίου 1989 εξαφάνισε *αναδρομικά* τα κριτήρια προσδιορισμού και εκτιμήσεως των τυχόν υπερβάσεων των ποσοστώσεων. Συνεπώς, «αποκλείεται απολύτως» κάθε υπέρβαση [21]. Εφόσον το άρθρο 5 ακυρώθηκε, δεν θα μπορούσε να έχει παραβιασθεί. Συνεπώς, η επίδικη απόφαση της Επιτροπής στερείται νομικής βάσεως.

33. Ο μόνος λόγος ακυρώσεως του άρθρου 5 που αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 1989 είναι ο εξής:

«Το άρθρο 5 της αποφάσεως 194/88/ΕΚΑΧ επαναλαμβάνει το κείμενο του άρθρου 5 της αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ. Κατά συνέπεια, πρέπει να ακυρωθεί για τους ίδιους λόγους που προκάλεσαν την ακύρωση αυτής της διατάξεως με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988.» [22]

34. Επομένως, όπως ορθώς επισημαίνει το Πρωτοδικείο [23], για τον καθορισμό του *περιεχομένου* της *αποφάσεως* της 14ης Ιουνίου 1989, πρέπει να γίνει αναφορά στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως Peine-Salzgitter κ.λπ. κατά Επιτροπής της 14ης Ιουλίου 1988 [24].

35. Στην απόφαση αυτήν κρίνατε ότι

«Το άρθρο 5 της αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ (...) ακυρώνεται *καθόσον* δεν επιτρέπει τον καθορισμό ποσοστώσεων παραδόσεως επί βάσεως την οποία η Επιτροπή θεωρεί δίκαιη για τις επιχειρήσεις εκείνες των οποίων η σχέση μεταξύ ποσοστώσεως παραγωγής και ποσοστώσεως παραδόσεως είναι αισθητά κατώτερη από τον κοινοτικό μέσο όρο.» [25]

36. Εφόσον ο *μοναδικός* λόγος ακυρώσεως του άρθρου 5 της αποφάσεως 194/88, που αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 1989, παραπέμπει στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988, ορθώς το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι η τελευταία ακύρωση δεν μπορούσε να είναι πιο εκτεταμένη από την προηγούμενη [26] και ότι «(...) το Δικαστήριο δεν ακύρωσε το άρθρο 5 ως νομική βάση της εξουσίας της Επιτροπής να καθορίζει ανά τρίμηνο τις ποσοστώσεις των βιομηχανιών σιδήρου και χάλυβα, αλλά το ακύρωσε *αποκλειστικά στο μέτρο* που οι αναφορές που χρησιμοποιεί για τον καθορισμό των εν λόγω ποσοστώσεων δεν επιτρέπουν τον καθορισμό ποσοστώσεων παραδόσεως επί βάσεως την οποία η Επιτροπή θεωρεί δίκαιη για τις επιχειρήσεις εκείνες των οποίων η σχέση I: P είναι αισθητά κατώτερη από τον κοινοτικό μέσο όρο» [27].

21 — Αναίρεση, σ. 29 της γαλλικής μεταφράσεως.

22 — Σκέψη 26, η οποία παρατίθεται στην απόφαση του Πρωτοδικείου στη σκέψη 53.

23 — Σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

24 — Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Συλλογή 1988, σ. 4309.

25 — Σημείο 1 του διατακτικού, η υπογράμμιση δική μου. Βλ. επίσης τη σκέψη 28.

26 — Σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

27 — Σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η υπογράμμιση δική μου.

37. Κατά τα λοιπά, η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι το άρθρο 6 της αποφάσεως 194/88 δεν ακυρώθηκε. Το άρθρο αυτό όμως είναι στενά συνδεδεμένο με το άρθρο 5, διότι καθορίζει τις προϋποθέσεις εφαρμογής του. Συνεπώς, εξακολουθεί να ισχύει κατ' ανάγκη «(...) ως νομική βάση επιτρέπουσα στην Επιτροπή να καθορίζει ποσοστώσεις» [28].

38. Εφόσον η αναιρεσείουσα δεν υπάγεται στην κατηγορία των επιχειρήσεων των οποίων οι σχέσεις I: P είναι αισθητά κατώτερες από τον κοινοτικό μέσον όρο [29], δεν μπορεί να επικαλεσθεί την ακυρότητα — περιορισμένης εκτάσεως, όπως είδαμε — του άρθρου 5 και η Επιτροπή δεν έχει την υποχρέωση απέναντί της «(...) ούτε να ανακαθορίσει με γενική απόφαση παραμέτρους καθορισμού των ποσοστώσεων ούτε να εκδώσει νέες ατομικές αποφάσεις» [30] κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

39. Οι ατομικές αποφάσεις που καθόριζαν τις ποσοστώσεις της αναιρεσείουσας για το δεύτερο τρίμηνο του 1988 εξακολουθούσαν συνεπώς να ισχύουν και μπορούσαν «(...)να χρησιμοποιηθούν ως αναφορά για τον υπολογισμό των διαπιστωθεισών από την Επιτροπή υπερβάσεων ποσοστώσεων εις βάρος της προσφεύγουσας» [31].

40. Με το δεύτερο σκέλος του λόγου αναιρέσεως, η Finsider υποστηρίζει ότι υπήρξε θύμα της εφαρμογής του άρθρου 17 και ότι η υπέρβαση που της προσάπτεται πρέπει να συμψηφιστεί λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση των ποσοστώσεων παραδόσεών της που προκλήθηκε από την εφαρμογή αυτού του άρθρου κατά τη διάρκεια της περιόδου από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου 1988 [32]. Προσθέτει ότι όλες οι συνέπειες της ακυρώσεως του άρθρου 17 πρέπει να επέλθουν και για άλλα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην προσβαλλομένη απόφαση.

41. Η εφαρμογή του άρθρου 17 είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν οι ποσότητες που μπορούν να διατεθούν στην κοινοτική αγορά εις βάρος των επιχειρήσεων των οποίων η παραγωγή διετίθετο, κυρίως, εντός αυτής [33], και, ιδίως, εις βάρος της Finsider.

42. Με την προμνησθείσα απόφαση Hoogovens, κρίνατε ότι η προσαρμογή της σχέσεως I: P όπως προέκυπτε από το άρθρο 17 της αποφάσεως 194/88 — το οποίο επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 1 της αποφάσεως 1433/87/ΕΚΑΧ — δεν διασφάλιζε τη δίκαιη κατανομή των ποσοστώσεων που επιβάλλει το άρθρο 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και ακυρώσατε το άρθρο 17.

28 — Σκέψη 56 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
29 — Σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
30 — Σκέψη 59 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
31 — Σκέψη 62 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
32 — Βλ. σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
33 — Κατ' αυτή την έννοια, βλ. σκέψη 18 της αποφάσεως Hoogovens, όπ.π., υποσημείωση 8.

43. Το πρόστιμο επιβλήθηκε στη Finsider για υπέρβαση ποσοστώσεων κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1988. Είναι βέβαιον ότι για την περίοδο αυτή και για την κατηγορία των προϊόντων που αναφέρονται στην απόφαση «(...) η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις εκ της ακυρώσεως αυτής ευνοϊκές για την προσφεύγουσα συνέπειες, μειώνοντας για τις δύο κατηγορίες προϊόντων για τις οποίες πρόκειται τις αρχικά υπολογισθείσες υπερβάσεις» [34].

44. Η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη της τις ευνοϊκές για την προσφεύγουσα συνέπειες από την ακύρωση του άρθρου 17 για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1987 μέχρι 31 Μαρτίου 1988 και για άλλες κατηγορίες προϊόντων πλην των κατηγοριών Ια και Ιβ;

45. Στο σημείο αυτό, πρέπει να επισημάνω δύο προκαταρκτικά ζητήματα: αφενός, δεν είναι δυνατόν, επειδή πρόκειται για αμιγώς πραγματικά περιστατικά, να συζητηθεί εκ νέου ενώπιόν σας ο υπολογισμός των ποσοστώσεων όπως ζητεί η Finsider [35]. Αφετέρου, η αναιρεσείουσα προβαίνει σε νομικώς εσφαλμένη ανάλυση, υποστηρίζοντας ότι το Πρωτοδικείο αποφάσισε ultra petita [36], με το αιτιολογικό ότι στηρίχθηκε σε «τελείως νέα αιτιολογία», σε ισχυρισμούς δηλαδή μη προβληθέντες από τους διαδίκους.

46. Η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας συνοψίζεται, εδώ, σε τρία σημεία:

— πρέπει να γίνει συμψηφισμός μεταξύ των συνεπειών της ακυρώσεως του άρθρου 17 και της διαπιστωθείσας κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1988 υπερβάσεως ποσοστώσεων [37].

— η υπέρβαση μπορούσε να διαπιστωθεί μόνο με συνολική εκτίμηση των ποσοστώσεων καθ' όλην την περίοδο κρίσεως [38].

— η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση επισημαίνει, εσφαλμένα, ότι τα προϊόντα που αφορούσε η υπέρβαση ποσοστώσεων ήσαν διαφορετικά από εκείνα για τα οποία ακυρώθηκε το άρθρο 17 [39].

47. Το τελευταίο σημείο προϋποθέτει εκτίμηση πραγματικών περιστατικών, η οποία εκφεύγει της αρμοδιότητάς σας. Ας περιορισθώ συνεπώς στην εξέταση των δύο άλλων.

34 — Σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
35 — Αναίρεση, σ. 34 και 35 της γαλλικής μεταφράσεως.
36 — Όπ.π., σ. 36.
37 — Όπ.π., σ. 37.
38 — Όπ.π., σ. 38.
39 — Όπ.π., σ. 39.

48. Όσον αφορά το πρώτο, δεν πρέπει να συγχέονται οι δύο διαδικασίες στις οποίες εστιάζεται η συζήτηση.

49. Η απόφαση περί επιβολής προστίμου αναφέρεται σε υπέρβαση ποσοστώσεων *κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1988* [40], διευκρινίζοντας ότι η συνέπεια της ακυρώσεως του άρθρου 17 για την περίοδο αυτή (και συνεπώς ο ανακαθορισμός ορισμένων ποσοστώσεων υπέρ της Finsider) ελήφθη υπόψη από την Επιτροπή [41].

50. Εξάλλου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, *μόνον* η Επιτροπή μπορεί να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως της 14ης Ιουνίου 1989 η οποία ακύρωσε το άρθρο 17.

51. Από το προμνησθέν άρθρο 34 προκύπτει, συγκεκριμένα, ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να υπαγορεύσει στην Επιτροπή, από την οποία προέρχεται η ακυρωθείσα πράξη, τα μέτρα που αυτή οφείλει να λάβει.

52. Έτσι, στην απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1961, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής [42], μετά από υπόμνηση των διατάξεων του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κρίνατε ότι

«(...) δεν απόκειται στο Δικαστήριο, στις περιπτώσεις που δέχεται την προσφυγή, να υπαγορεύσει στην Ανωτάτη Αρχή τις αποφάσεις που συνεπάγεται η απόφαση ακυρώσεως, αλλά (...) πρέπει να περιορίζεται στην αναπομπή της υποθέσεως ενώπιον της Ανωτάτης Αρχής» [43].

53. Είναι σαφές ότι, εάν το Πρωτοδικείο είχε συμψηφίσει, όπως είχε ζητήσει η Finsider, την υπέρβαση των ποσοστώσεων του δευτέρου τριμήνου του 1988 με τις ανακαθορισθείσες ποσοστώσεις για τα προηγούμενα τρίμηνα υπέρ της Finsider, μετά την απόφαση του Δικαστηρίου που ακύρωσε το άρθρο 17 της αποφάσεως 194/88, θα είχε ασκήσει αρμοδιότητα την οποία το άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ του αρνείται.

54. Κατά συνέπεια, ορθώς αρνήθηκε να προβεί στον συμψηφισμό αυτό [44].

55. Τέλος, επί του δευτέρου σημείου, κακώς υποστηρίζει η Finsider ότι η Επιτροπή έπρεπε να υπολογίσει τις ποσοστώσεις

40 — Άρθρο 1 της αποφάσεως.

41 — Βλ. παραπάνω σημείο 43 και τη σκέψη 65, προτελευταία φράση, της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και την τρίτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως της 21ης Μαρτίου 1990.

42 — Υπόθεση 30/59, Rec. 1961, σ. 1.

43 — Σελίδα 36. Η νομολογία του Δικαστηρίου για το άρθρο 176 της Συνθήκης ΕΟΚ — που είναι το αντίστοιχο του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ — είναι σταθερή προς την κατεύθυνση αυτή. Βλ., παραδείγματος χάριν, την απόφαση της 20ής Ιουνίου 1985 στην υπόθεση 141/84, De Compte κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1985, σ. 1951, σκέψη 22), και την απόφαση Hoogovens, όπ.π., σκέψη 21.

44 — Σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

«καθ' όλη την περίοδο της κρίσεως» προτού διαπιστώσει υπέρβαση. Συγκεκριμένα, το σύστημα των ποσοστώσεων επιβάλλει την τήρησή τους *ανά τρίμηνο* [45], με εξαίρεση τις περιπτώσεις μεταφοράς, προκαταβολικής χρησιμοποιήσεως ή κατ' εξαίρεση χορηγήσεως συμπληρωματικών ποσοστώσεων.

56. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως (βλ. σκέψεις 104 έως 111 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου), η Finsider επικαλείται παράβαση των άρθρων 36, εδάφιο 1, και 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και υποστηρίζει ότι δεν της δόθηκε η δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί των υπολογισμών στους οποίους προέβη η Επιτροπή, προτού *αποφασίσει να της επιβάλει πρόστιμο για* υπέρβαση των ποσοστώσεων.

57. Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι «(...) ο σεβασμός του δικαιώματος άμυνας σε κάθε διαδικασία που μπορεί να καταλήξει σε επιβολή κυρώσεων, ιδίως προστίμων ή χρηματικών ποινών, αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου, που πρέπει να τηρείται, ακόμα και αν πρόκειται για διαδικασία διοικητικού χαρακτήρα» [46].

58. Με την απόφαση της 10ης Ιουλίου 1986 στην υπόθεση Βέλγιο κατά Επιτροπής [47], διευκρινίσατε ότι «(η αρχή αυτή) σημαίνει ότι στο πρόσωπο κατά του οποίου η Επιτροπή κίνησε διοικητική διαδικασία δόθηκε η δυνατότητα, στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, να διατυπώσει αποτελεσματικώς την άποψή του ως προς το αληθές και το βάσιμο των περιστατικών και περιστάσεων που προβάλλονται και ως προς τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή προκειμένου να στηρίξει τον ισχυρισμό της ότι συντρέχει παραβίαση του κοινοτικού δικαίου».

59. Μετά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, η οποία δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ενώπιόν σας, το Πρωτοδικείο έκρινε κυριαρχικώς ότι 1) η Επιτροπή, με το έγγραφό της της 23ης Φεβρουαρίου 1989, παρέσχε στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί της προβαλλομένης υπερβάσεως, 2) η προσφεύγουσα, επανειλημμένα, μπόρεσε πράγματι να υποβάλει τις παρατηρήσεις της [48].

60. Είναι βέβαιον ότι οι τελευταίοι υπολογισμοί που έγιναν κατά την εκτίμηση της υπερβάσεως των ποσοστώσεων συζητήθηκαν κατά τη συνεδρίαση στην οποία μετέσχαν οι διάδικοι χωρίς να κοινοποιηθούν τυπικά στην αναιρεσίουσα [49].

61. Αυτή η παράλειψη κοινοποιήσεως θα μπορούσε να αποτελέσει προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, ικανή να οδηγήσει στην ακύρωση της πράξεως, εφόσον αποδει-

45 — Άρθρο 5, παράγραφος 1, της αποφάσεως 194/88.

46 — Απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1979 στην υπόθεση 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής (Rec. 1979, σ. 461, σκέψεις 9 και 14). Βλ. επίσης την απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1983 στην υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 3461).

47 — Υπόθεση 234/84, Συλλογή 1986, σ. 2263, σκέψη 27.

48 — Σκέψη 108 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

49 — Σκέψη 109 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

κνύεται ότι, ελλείψει αυτής της παρατυπίας, η διαδικασία θα μπορούσε να είχε καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα [50].

62. Η Finsider όμως αναγνώρισε κατά τη συζήτηση ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι οι υπολογισμοί που καθιστούν δυνατόν τον καθορισμό του μεγέθους των ποσοστώσεων, των οποίων στερήθηκε λόγω του άρθρου 17, ήσαν ακριβείς και δεν προέβαλε κανένα λόγο προκειμένου να αμφισβητήσει την ακρίβεια των υπολογισμών που καθιστούν δυνατόν τον προσδιορισμό τής από μέρους της υπερβάσεως των ποσοστώσεων [51].

63. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι δεν υπήρξε παράβαση του άρθρου 36, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, «(...) ακόμα και εάν θα ήταν προτιμότερο να κοινοποιηθούν τυπικά στην προσφεύγουσα οι τελευταίοι αυτοί υπολογισμοί (...)» [52].

64. Με τον τελευταίο λόγο αναιρέσεως (βλ. σκέψεις 112 έως 116 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου), η Finsider υποστηρίζει ότι η απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη ως προς το σημείο εκείνο που απορρίπτει το αίτημα μειώσεως του προστίμου.

50 — Βλ., κατ' αυτή την έννοια, τη σκέψη 48 της αποφάσεως της 21ης Μαρτίου 1990 στην υπόθεση C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-959).

51 — Σκέψη 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

52 — Σκέψη 109 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

65. Με την απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1991 στην υπόθεση Vidrányi κατά Επιτροπής [53], δεχθήκατε ως λόγο αναιρέσεως την παραβίαση από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεων του [54].

66. Αρνούμενο να μειώσει το ύψος του προστίμου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει αφενός μεν ότι η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε να αμφισβητήσει τους ισχυρισμούς της Επιτροπής ότι από την έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 5 της αποφάσεως 194/88 άντλησε όφελος «(...) που αντιβαίνει προς την ακριβοδίκαιη κατανομή μεταξύ των επιχειρήσεων της επιβαρύνσεως από την κρίση» [55], αφετέρου δε ότι το ύψος του επιβληθέντος προστίμου ήταν «πολύ κατώτερο» από το ποσό που καθορίζει το άρθρο 12 της αποφάσεως 194/88 [56].

67. Σύμφωνα με την αναιρεσείουσα, το Πρωτοδικείο έπρεπε να λάβει υπόψη του, στο αιτιολογικό της αποφάσεως, την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την προηγουμένως ακολουθηθείσα πρακτική [57].

68. Εκτός του ότι το Πρωτοδικείο απέδειξε επαρκώς [58] ότι ουδεμία παραβίαση της αρχής αυτής σημειώθηκε, η αναιρεσείουσα δεν εξηγεί γιατί η αναφορά στην αρχή αυτή έπρεπε να περιλαμβάνεται στο αιτιολογικό

53 — Υπόθεση C-283/90 P, Συλλογή 1991, σ. I-4339.

54 — Σκέψη 29.

55 — Σκέψη 114 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

56 — Σκέψη 115 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

57 — Βλ. σ. 44, τρίτο εδάφιο, της γαλλικής μεταφράσεως της αναιρέσεως.

58 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 28.

της αποφάσεως όπου δεν έγινε δεκτό το αίτημα μειώσεως του προστίμου.

69. Επομένως, το Πρωτοδικείο ουδόλως ήταν υποχρεωμένο να δώσει εξηγήσεις επί της αρχής αυτής. Παρέσχε ικανές ενδείξεις στη Finsider, προκειμένου αυτή να εκτιμήσει εάν η απόφασή του είχε επαρκές έρεισμα ή εάν ενδεχομένως έπασχε ελάττωμα λόγω του οποίου μπορεί να αμφισβητηθεί το κύρος της, κατέστησε δε δυνατό στο Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας της αποφάσεως.

70. Επικουρικά, η Finsider αιτείται μείωση του προστίμου.

71. Δεν απόκειται στο Δικαστήριο, ελλείψει νομικού σφάλματος ως προς το θέμα αυτό στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, να υποκαταστήσει το Πρωτοδικείο στην κρίση του.

72. Συνεπώς, προτείνω να απορριφθεί η αναίρεση και να καταδικαστεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα της ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίας.